

# KALENDARIUM WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ I WYBRANYCH ROCZNIC LITERACKICH W 2009 ROKU

**Kalendarium ważniejszych wydarzeń i wybranych rocznic literackich w 2009 roku** zawiera daty związane z życiem pisarzy, poetów, artystów, osób mających wpływ na literaturę, naukę i kulturę, zarówno polską, jak i światową. Wśród wymienionych twórców są laureaci Nagrody Nobla, zarówno Literackiej, jak też w innych dziedzinach, malarze, kompozytorzy i muzycy, politycy, naukowcy, odkrywcy oraz twórcy regionalni. W kalendarium uwzględniono informacje dotyczące rocznic i wydarzeń o zasięgu narodowym i międzynarodowym. Wzbogacono je dodatkowo o ważne daty z zakresu historii religii, muzyki, historii sztuki (malarstwa, rzeźby, filmu, teatru), historii politycznej oraz społecznej Polski. Zawiera również daty związane z historią techniki, nauki, daty przypominające o ważnych dla rozwoju cywilizacji i kultury odkryciach naukowych oraz o dokonaniach Polaków na arenie międzynarodowej. Kalendarium skierowane jest do mniejszych i większych placówek bibliotecznych jako inspiracja i pomoc w działalności popularyzatorskiej, edukacyjnej i oświatowej na rzecz środowiska, w którym działają.

W kalendarium dokonano podziału na dwie zasadnicze części. W pierwszej części zamieszczone zostały rocznice o wymiarze ogólnoswiatowym i ogólnopolskim, druga część poświęcona jest rocznicom o zasięgu regionalnym i dotyczy osób związanych z województwem podkarpackim, czy to ze względu na miejsce urodzenia, czy też w związku z ich działalnością na rzecz środowiska, w którym żyli i działali.

Uzupełnieniem a zarazem integralną częścią niniejszej publikacji jest wydawane także przez Dział Instrukcyjno-Metodyczny WiMBP w Rzeszowie „**Kalendarium wybranych rocznic literackich i wydarzeń w roku 2009**” (do wykorzystania w bibliotekach dla dzieci).

**Rok 2009** ogłoszony został przez ONZ **Międzynarodowym Rokiem Astronomii**. Okazją do tego jest rocznica 400 lat od pierwszego użycia teleskopu przez Galileusza. Celem roku astronomii jest zwiększenie zainteresowania społeczeństw astronomią oraz nauką w ogóle, wskazanie korzyści jakie ludzkość odnosi z ich rozwoju, przekazanie najnowszych wyników badań, a także rozwój pokojowych metod współpracy między narodami.

W 2009 roku mija 10. rocznica śmierci Jerzego Grotowskiego, wybitnego reżysera teatralnego, badacza i reformatora sztuki aktorskiej, pochodzącego z Rzeszowa. W 2009 roku przypada także 50. rocznica utworzenia i 25 lat od samorozwiązania Teatru Laboratorium, dlatego też z inicjatywy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Kazimierza Michała Ujazdowskiego oraz Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza pod auspicjami UNESCO **rok 2009** ogłoszono **Rokiem Jerzego Grotowskiego**.

Instytut Pamięci Narodowej wraz ze Stowarzyszeniem Wolnego Słowa ogłosiły także obchody **Roku Kultury Niezależnej**, mające trwać przez cały 2009 rok aż do kwietnia 2010 roku, kiedy to przypada 20. rocznica zniesienia cenzury państwowej w Polsce.



# KALENDARIUM WAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ I WYBRANYCH ROCZNIC LITERACKICH W 2009 ROKU

## I. ROCZNICE I WYDARZENIA W POLSCE I NA ŚWIECIE

### STYCZEŃ

#### 1 I ŚWIATOWY DZIEŃ POKOJU

4 I 1809 Urodził się **LOUIS BRAILLE** (zm. 6 I 1852), twórca pisma dla niewidomych do czytania za pomocą dotyku, nauczyciel w paryskim zakładzie dla ociemniałych.

**200. rocznica urodzin**

4 I 2004 Zmarła **DOROTA TERAŁOWSKA** (ur. 30 VII 1938), pisarka, dziennikarka, autorka powieści fantasy, psychologiczno-obyczajowych.

**5. rocznica śmierci**

13 I 1984 Zmarł **WŁADYSŁAW RYMKIEWICZ** (ur. 17 V 1900), powieściopisarz, adwokat, autor powieści z dziejów Polski i społeczno-obyczajowych, współpracownik Polskiego Radia, od 1979 r. członek Klubu Adwokatów Pisarzy.

**25. rocznica śmierci**

14 I 1934 Urodził się **MAREK HŁASKO** (zm. 14 VI 1969), pisarz, autor znanych opowiadań, będących wyrazem sprzeciwu wobec poetyki i zakłamania literatury socrealistycznej, współpracownik tygodnika „Po prostu” i „Nowej Kultury”; od 1958 r. na emigracji.

**75. rocznica urodzin**

**40. rocznica śmierci**

14 I 1999 Zmarł **JERZY GROTOŃSKI** (ur. 11 VIII 1933 w Rzeszowie), reżyser teatralny, teoretyk teatru, pedagog, twórca metody aktorskiej, współtwórca Teatru Laboratorium, jeden z największych reformatorów teatru XX w.

**10. rocznica śmierci**

15 I 1869 Urodził się **STANISŁAW WYSPIAŃSKI** (zm. 28 XI 1907), dramatopisarz, poeta, malarz, reformator teatru, największy obok romantyków twórca polskiego dramatu.

**140. rocznica urodzin**

15 I 1929 Urodził się **MARTIN LUTHER KING** (zm. 4 IV 1968), amerykański duchowny protestancki, bojownik o prawa Murzynów, działacz na rzecz

równouprawnienia i zniesienia dyskryminacji rasowej, laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1964 r.

**80. rocznica urodzin**

17 I 2004 Zmarł **CZESŁAW NIEMEN**, właśc. Czesław Wydrzycki (ur. 16 II 1939), piosenkarz i kompozytor wielu znanych piosenek, również twórca muzyki instrumentalnej filmowej, teatralnej.

**5. rocznica śmierci**

**70. rocznica urodzin**

18 I 1849 Urodził się **ALEKSANDER ŚWIĘTOCHOWSKI**, pseud. Władysław Okoński (zm. 25 IV 1938), publicysta, dramaturg, prozaik, historyk i filozof, czołowy ideolog polityczny pozytywizmu, działacz społeczno-kulturalny i oświatowy.

**160. rocznica urodzin**

19 I 1839 Urodził się **PAUL CÉZANNE** (zm. 22 X 1906), malarz francuski, jeden z najwybitniejszych twórców sztuki nowoczesnej.

**170. rocznica urodzin**

19 I 1809 Urodził się **EDGAR ALLAN POE** (zm. 7 X 1849), poeta, prozaik, krytyk amerykański, znany z pesymistycznej liryki oraz fantastyczno-sensacyjnych, przesyconych grozą opowiadań.

**200. rocznica urodzin**

**160. rocznica śmierci**

21 I 1874 Urodził się **WINCENTY WITOS** (zm. 31 X 1945), polityk, działacz ruchu ludowego, w latach 1920-21 premier Rządu Obrony Narodowej.

**135. rocznica urodzin**

22 I 1849 Urodził się **AUGUST STRINDBERG** (zm. 14 V 1912), pisarz szwedzki, twórca nowoczesnego dramatu szwedzkiego, prekursor ekspresjonizmu.

**160. rocznica urodzin**

23 I 1944 Zmarł **EDVARD MUNCH** (ur. 12 XII 1863), norweski malarz i grafik, twórca własnego stylu, będącego połączeniem secesyjnej linii z treściami symbolistycznymi, prekursor ekspresjonizmu.

**65. rocznica śmierci**

23 I 1989 Zmarł **SALVADOR DALI** (ur. 11 V 1904), hiszpański malarz i grafik, wybitny przedstawiciel surrealizmu, jego malarstwo to ekstremalny naturalizm w połączeniu z irracjonalną tematyką.

**20. rocznica śmierci**

**105. rocznica urodzin**

24 I 1934 Urodził się **STANISŁAW GROCHOWIAK** (zm. 2 IX 1976), poeta, prozaik, dramatopisarz, publicysta, redaktor wielu czasopism literackich, reprezentant nurtu turpistycznego w poezji.

**75. rocznica urodzin**

- 25 I 1759 Urodził się **ROBERT BURNS** (zm. 21 VII 1796), poeta szkocki, przedstawiciel wczesnego romantyzmu, jego twórczość to połączenie fantastyki i ludowości z radykalizmem społecznym, data jego urodzin to nieoficjalne narodowe święto Szkotów.  
**250. rocznica urodzin**
- 27 I 1999 Zmarł **JERZY TUROWICZ** (ur. 10 XII 1912), dziennikarz, publicysta katolicki, redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego”, działacz społeczny.  
**10. rocznica śmierci**
- 28 I 1954 Zmarł **EUGENIUSZ ROMER** (ur. 3 II 1871), geograf, twórca nowoczesnej kartografii polskiej, profesor Uniwersytetów Lwowskiego i Jagiellońskiego, autor atlasów i podręczników.  
**55. rocznica śmierci**
- 28 I 1939 Zmarł **WILLIAM BUTLER YEATS** (ur. 13 VI 1865), irlandzki poeta i prozaik, propagator legend i folkloru irlandzkiego, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1923 r.  
**70. rocznica śmierci**

## LUTY

- 3 II 1874 Urodziła się **GERTRUDE STEIN** (zm. 27 VII 1946), amerykańska powieściopisarka, eseistka i teoretyk literatury, w twórczości prekursorka strumienia świadomości, autorka eksperymentalnej prozy, inspirowanej teorią kubizmu.  
**135. rocznica urodzin**
- 3 II 1899 Zmarł **JULIUSZ KOSSAK** (ur. 29 X 1824), malarz i rysownik polski, autor scen batalistycznych, historycznych i rodzajowych, reprezentant nurtu swojskiego w malarstwie polskim XIX w.  
**110. rocznica śmierci**  
**185. rocznica urodzin**
- 3 II** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z RAKIEM**
- 3 II 1809 Urodził się **FELIX MENDELSSOHN – BARTHOLDY** (zm. 4 XI 1847), niemiecki kompozytor okresu romantyzmu, organista, autor symfonii, uwertur koncertowych, oratoriów i pieśni.  
**200. rocznica urodzin**
- 6 II-5 IV 1989 Rozmowy Okrągłego Stołu, prowadzone przez przedstawicieli władz PRL, opozycji i Kościoła, w wyniku których rozpoczęła się transformacja ustrojowa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.  
**20. rocznica**

7 II 1909 Urodziła się **ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA** (zm. 30 IX 1984), poetka, dramatopisarka, prozaik.

**100. rocznica urodzin**  
**25. rocznica śmierci**

9 II 2004 Zmarł **JERZY GOT**, właśc. Jerzy Spiegel (ur. 9 III 1928), historyk teatru, autor prac poświęconych głównie dziejom sceny krakowskiej, pracownik naukowy Instytutu Sztuki PAN.

**5. rocznica śmierci**

## **11 II ŚWIATOWY DZIEŃ CHORYCH**

12 II 1809 Urodził się **CHARLES ROBERT DARWIN** [Karol Darwin] (zm. 19 IV 1882), przyrodnik angielski, twórca teorii ewolucyjnego powstawania gatunków zwierzęcych i roślinnych w drodze doboru naturalnego.

**200. rocznica urodzin**

13 II 1969 Zmarł **KAZIMIERZ WIERZYŃSKI**, pierwotne nazwisko **Wirstlein** [zmienione w 1913 r.] (ur. 27 VIII 1894), poeta, prozaik, eseista, współzałożyciel i członek grupy poetyckiej Skamander.

**40. rocznica śmierci**  
**115. rocznica urodzin**

14 II 1779 Zginął **JAMES COOK** (ur. 27 X 1728), angielski żeglarz, odbył trzy podróże dookoła świata, odkrywca wielu wysp, m. in. Nowej Kaledonii oraz Hawajów.

**230. rocznica śmierci**

14 II 1919 Zmarł **WIKTOR GOMULICKI** (ur. 17 X 1848), poeta, powieściopisarz, eseista, bibliofil, badacz historii Warszawy, kolekcjoner, jeden z najważniejszych twórców polskiego pozytywizmu.

**90. rocznica śmierci**

15 II 1564 Urodził się **GALILEUSZ**, właśc. Galileo Galilei (zm. 9 I 1642), włoski fizyk, astronom i filozof, twórca podstaw eksperymentalnomatematycznych metod badawczych w przyrodoznawstwie.

**445. rocznica urodzin**

20 II 1894 Urodził się **JAROSŁAW IWASZKIEWICZ** (zm. 2 III 1980), prozaik i poeta, współtwórca grupy poetyckiej Skamander, autor znanych opowiadań, powieści, szkiców i wspomnień, wieloletni redaktor „Twórczości”, prezes ZLP.

**115. rocznica urodzin**

## **21 II MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JĘZYKA OJCZYSTEGO**

21 II 1984 Zmarł **MICHAŁ ALEKSANDROWICZ SZOŁOCHOW** (ur. 24 V 1905), prozaik rosyjski, twórca znanej epopei powieściowej *Cichy Don*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1965 r.

**25. rocznica śmierci**

- 22 II 1814 Urodził się **OSKAR KOLBERG** (zm. 3 VI 1890), folklorysta, etnograf, muzyk i kompozytor, wybitny znawca polskiej kultury ludowej.  
**195. rocznica urodzin**
- 23 II 1859 Zmarł **ZYGMUNT KRASIŃSKI**, hr. (ur. 19 II 1812), dramatopisarz i poeta, jeden z czołowych polskich romantyków, twórca historiozoficznego dramatu romantycznego.  
**150. rocznica śmierci**
- 27 II 1904 Urodził się **JALU KUREK**, właśc. Franciszek Kurek (zm. 10 XI 1983), poeta i prozaik, przedstawiciel Awangardy Krakowskiej, autor zbiorów wierszy, powieści, opowieści i legend tatrzańskich, opowiadań, szkiców literackich, wspomnień, felietonów.  
**105. rocznica urodzin**

## MARZEC

- 2 III 1824 Urodził się **BEDŘICH SMETANA** (zm. 12 V 1884), kompozytor czeski, twórca narodowego stylu w muzyce czeskiej, pianista, pedagog muzyczny i dyrygent, w twórczości dążył do zespolenia elementów folkloru z osiągnięciami muzyki neoromantycznej.  
**185. rocznica urodzin**  
**125. rocznica śmierci**
- 3 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PISARZY**
- 4 III 1819 Urodziła się **NARCYZA ŻMICHOWSKA**, pseud. Gabryella (zm. 24 XII 1876), powieściopisarka, poetka, pedagog, w twórczości łączyła wnikliwą analizę psychologii uczuć z krytyką salonowego życia.  
**190. rocznica urodzin**
- 5 III 1994 Zmarł **JAN DOBRACZYŃSKI** (ur. 20 IV 1910), pisarz, działacz społeczny, uczestnik wojny obronnej 1939 i ruchu oporu, współredaktor wydawnictw konspiracyjnych, członek Zrzeszenia Pisarzy Katolickich i ZLP.  
**15. rocznica śmierci**
- 6 III 1909 Urodził się **STANISŁAW JERZY LEC** (zm. 7 V 1966), poeta i satyryk, aforysta, współpracownik pism satyrycznych „Cyrulik Warszawski” i „Szpilki”, autor znanych tomów aforyzmów, gdzie posługując się ostrym dowcipem budował trafny komentarz do współczesnych zjawisk społecznych.  
**100. rocznica urodzin**
- 7 III 1839 Urodził się **ADOLF DYGASIŃSKI** (zm. 3 VI 1902), pedagog, publicysta, pisarz, wydawca i księgarz, popularyzator myśli pozytywistycznej oraz teorii Ch. R. Darwina.  
**170. rocznica urodzin**

## **8 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ KOBIET**

11 III 2004 Zamach terrorystyczny w stolicy Hiszpanii, Madrycie, zorganizowany przez islamistów; w wyniku serii ataków bombowych na pociągi podmiejskie zginęło ok. 200 osób, w tym czworo Polaków, a ponad 1500 zostało rannych.

**5. rocznica**

12 III 1999 Przyjęcie Polski do NATO.

**10. rocznica**

13 III 1899 Urodził się **JAN LECHOŃ**, właśc. Leszek Serafinowicz (zm. 8 VI 1956), poeta i satyryk, eseista, tłumacz, krytyk literacki i teatralny, współtwórca grupy poetyckiej Skamander.

**110. rocznica urodzin**

13 III 1909 Urodził się **LUCJAN SZENWALD** (zm. 22 VIII 1944), poeta, działacz komunistyczny, członek grupy poetyckiej Kwadryga, autor przekładów z literatury angielskiej i rosyjskiej.

**100. rocznica urodzin**

**65. rocznica śmierci**

14 III 1879 Urodził się **ALBERT EINSTEIN** (zm. 18 IV 1955), wybitny niemiecki fizyk, twórca szczególnej i ogólnej teorii względności, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1921 r.

**130. rocznica urodzin**

14 III 1804 Urodził się **JOHANN STRAUSS, ojciec** (zm. 25 IX 1849), austriacki kompozytor walców, polek, kadryli, marszów, ceniony skrzypek i dyrygent.

**205. rocznica urodzin**

**160. rocznica śmierci**

16 III 1839 Urodził się **SULLY PRUDHOMME**, właśc. René François Prudhomme (zm. 7 IX 1907), poeta francuski, przedstawiciel parnasizmu, pierwszy laureat Nagrody Nobla dziedzinie literatury w 1901 r.

**170. rocznica urodzin**

## **20 III ŚWIATOWY DZIEŃ INWALIDÓW I LUDZI NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

## **21 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POEZJI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z DYSKRYMINACJĄ RASOWĄ**

## **22 III ŚWIATOWY DZIEŃ WODY**

23 III 1794 Rozpoczęło się powstanie kościuszkowskie.

**215. rocznica**

- 25 III 1954 Zmarł **LEON SCHILLER**, właśc. Leon Jerzy Schiller de Schildenfeld (ur. 14 III 1887), reżyser, krytyk i teoretyk teatru, aktor kabaretu literackiego Zielony Balonik, autor wspomnień i esejów.  
**55. rocznica śmierci**
- 26 III 1959 Zmarł **RAYMOND CHANDLER** (ur. 23 VII 1888), pisarz amerykański, przedstawiciel gatunku kryminału, zw. czarnym, twórca fikcyjnej postaci detektywa Philipe'a Marlowe'a.  
**50. rocznica śmierci**
- 27 III MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TEATRU**
- 28 III 1914 Urodził się **BOHUMIL HRABAL** (zm. 3 II 1997), pisarz czeski, w twórczości przeciwstawił się obowiązującym wzorcom poetyki realistycznej, autor znanych opowiadań i powieści, także autobiografii.  
**95. rocznica urodzin**
- 28 III 1994 Zmarł **EUGÈNE IONESCO** (ur. 26 XI 1912), dramatopisarz francuski pochodzenia rumuńskiego, przedstawiciel awangardy teatralnej, jeden z twórców tzw. teatru absurdu.  
**15. rocznica śmierci**
- 30 III 1844 Urodził się **PAUL MARIE VERLAINE** (zm. 8 I 1896), poeta francuski, jeden z najwybitniejszych twórców symbolizmu, jego liryka odznacza się wybitnymi walorami muzycznymi.  
**165. rocznica urodzin**
- 31 III 1914 Urodził się **OCTAVIO PAZ** (zm. 19 IV 1998), meksykański poeta, eseista i publicysta, jego poezję, przenikniętą humanizmem, cechuje siła wyrazu i dynamizm; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1990 r.  
**95. rocznica urodzin**

## **KWIECIEŃ**

- 1 IV 1809 Urodził się **NIKOLAJ WASILJEWICZ GOGOL** (zm. 4 III 1852), rosyjski prozaik pochodzenia ukraińskiego, dramaturg, publicysta, wybitny satyryk, autor znanych nowel i powieści z życia ludu ukraińskiego.  
**200. rocznica urodzin**
- 3 IV 1849 Zmarł **JULIUSZ SŁOWACKI** (ur. 4 IX 1809), poeta, dramaturg, twórca polskiego dramatu romantycznego, nowator w zakresie środków artystycznych, poeta powstania listopadowego.  
**160. rocznica śmierci**  
**200. rocznica urodzin**

- 4 IV 1949 Podpisanie w Waszyngtonie Paktu Północnoatlantyckiego NATO przez USA, Kanadę i dziesięć państw zachodnioeuropejskich.  
**60. rocznica**
- 6 IV 1914 Zmarł **JÓZEF CHELMOŃSKI** (ur. 7 XI 1849), malarz, przedstawiciel kierunku realistycznego, największą popularność przyniosły mu sceny wiejskie.  
**95. rocznica śmierci**  
**160. rocznica urodzin**
- 7 IV ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA**
- 7 IV 1614 Zmarł **EL GRECO**, właśc. Dominikos Theotokopulos (ur. 1 X 1541), hiszpański malarz pochodzenia greckiego, jeden z czołowych przedstawicieli manieryzmu.  
**395. rocznica śmierci**
- 8 IV 1909 Zmarła **HELENA MODRZEJEWSKA**, właśc. Jadwiga Helena Misel (ur. 12 X 1840), najwybitniejsza aktorka, największa tragiczka polska o światowej sławie, propagatorka utworów Szekspira w Polsce.  
**100. rocznica śmierci**
- 10 IV 1954 Zmarł **AUGUSTE MARIE LOUIS NICOLAS LUMIÈRE** (ur. 19 X 1862), chemik, fototechnik i wynalazca francuski, wraz z bratem Louisem Jeanem pionier kinematografii, organizator pierwszej publicznej projekcji filmowej w 1895 r.  
**55. rocznica śmierci**
- 10 IV 2004 Zmarł **JACEK KACZMARSKI** (ur. 22 III 1957), poeta i kompozytor, prozaik, twórca tekstów piosenek, pieśniarz, znany głównie dzięki piosenkom o tematyce historycznej i społeczno-politycznej.  
**5. rocznica śmierci**
- 13 IV ŚWIATOWY DZIEŃ PAMIĘCI OFIAR KATYNIA**
- 15 IV 2004 Zmarł **KAROL DEJNA** (ur. 10 XI 1911), językoznawca polonista i sławista, profesor Uniwersytetu Łódzkiego, członek PAN, autor prac z zakresu dialektologii polskiej, ukraińskiej i porównawczej słowiańskiej.  
**5. rocznica śmierci**
- 16 IV 1844 Urodził się **ANATOLE FRANCE**, właśc. François Anatole Thibault (zm. 12 X 1924), francuski pisarz i krytyk literacki, bibliofil, członek Akademii Francuskiej, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1921 r.  
**165. rocznica urodzin**  
**85. rocznica śmierci**
- 16 IV 2004 Zmarł **JAN SZCZEPAŃSKI** (ur. 14 IX 1913), socjolog, autor znanych prac poświęconych teorii i historii socjologii, profesor Uniwersytetu Łódzkiego, członek PAN.  
**5. rocznica śmierci**

## **18 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OCHRONY ZABYTKÓW**

19 IV 1824 Zmarł **GEORGE GORDON BYRON**, lord (ur. 22 I 1788), angielski poeta, jeden z czołowych twórców europejskiego romantyzmu.  
**185. rocznica śmierci**

## **20 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLNEJ PRASY**

21 IV 1699 Zmarł **JEAN BAPTISTE RACINE** (zm. 21 XII 1639), poeta i dramaturg francuski, jeden z głównych przedstawicieli klasycyzmu.  
**310. rocznica śmierci**  
**370. rocznica urodzin**

## **22 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZIEMI**

## **23 IV ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI I PRAW AUTORSKICH**

23 IV 1564 Urodził się **WILLIAM SHAKESPEARE** [William Szekspir] (zm. 23 IV 1616), angielski dramaturg, poeta i aktor, uznawany za najwybitniejszego dramaturga literatury światowej, którego twórczość znacząco wpłynęła na kształtowanie się nowoczesnego teatru europejskiego.  
**445. rocznica urodzin**

23 IV 1899 Urodził się **VLADIMIR NABOKOV** [Władimir Władimirowicz Nabokow], pseud. W. Sirin (zm. 2 VII 1977), powieściopisarz amerykański pochodzenia rosyjskiego, filolog, wykładowca literatury na uczelniach amerykańskich.  
**110. rocznica urodzin**

24 IV 1784 Zmarł **FRANCISZEK BOHOMOLEC** (ur. 29 I 1720), pisarz, wydawca, publicysta, jezuita, jeden z najczynniejszych działaczy oświecenia stanisławowskiego.  
**225. rocznica śmierci**

28 IV 1904 Urodził się **JAN IZYDOR SZTAUDYNGER** (zm. 12 IX 1970), poeta i satyryk, tłumacz, organizator i propagator teatrów lalkowych.  
**105. rocznica urodzin**

## **29 IV MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TAŃCA**

## **MAJ**

## **1 V MIĘDZYNARODOWE ŚWIĘTO PRACY**

1 V 1904 Zmarł **ANTONIN DVOŘÁK** (ur. 8 IX 1841), kompozytor czeski, organista i profesor muzyki, w twórczości korzystał głównie z tematów i rytmów czeskiej muzyki ludowej.  
**105. rocznica śmierci**

- 1 V 1899 Urodził się **WITOLD JAN DOROSZEWSKI** (zm. 26 I 1976), językoznawca polski, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, członek PAN, redaktor „Słownika języka polskiego”.  
**110. rocznica urodzin**
- 1 V 2004 Polska wraz z dziewięcioma innymi państwami została oficjalnie przyjęta do Unii Europejskiej.  
**5. rocznica**
- 2 V** **DZIEŃ FLAGI RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ**  
**DZIEŃ POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ**
- 2 V 1519 Zmarł **LEONARDO DA VINCI** (ur. 15 IV 1452), włoski malarz, rzeźbiarz, architekt i teoretyk sztuki, technik, filozof, badacz przyrody, jeden z największych artystów renesansu, autor wynalazków technicznych i naukowych.  
**490. rocznica śmierci**
- 3 V** **ŚWIĘTO KONSTYTUCJI 3 MAJA**
- 3 V 1469 Urodził się **NICCOLÒ MACHIAVELLI** (zm. 21 VI 1527), florencki historyk, dyplomata, filozof, pisarz społeczny i polityczny, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli włoskiego renesansu, twórca doktryny politycznej zw. *makiawelizmem*, zalecającej stosowanie przemocy i podstępów w myśl zasady „cel uświęca środki”.  
**540. rocznica urodzin**
- 5 V 1629 Zmarł **SZYMON SZYMONOWIC**, pseud. Simon Simonides (ur. 24 X 1558), poeta, autor arcydzieł polskiego sielankopisarstwa, główny organizator Akademii Zamojskiej w Zamościu.  
**380. rocznica śmierci**
- 5 V 1819 Urodził się **STANISŁAW MONIUSZKO** (zm. 4 VI 1872), kompozytor, organista, dyrygent i pedagog, twórca polskiego stylu narodowego w operze.  
**190. rocznica urodzin**
- 5 V 1949 Zmarł **MAURICE MAETERLINCK** (ur. 29 VIII 1862), belgijski dramaturg, poeta i eseista, tworzący w języku francuskim, czołowy przedstawiciel symbolizmu, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1911 r.  
**60. rocznica śmierci**
- 6 V 1904 Urodził się **HARRY MARTINSON** (zm. 11 II 1978), pisarz szwedzki, eseista, przedstawiciel tzw. literatury proletariackiej, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1974 r.  
**105. rocznica urodzin**

**8 V** **DZIEŃ BIBLIOTEKARZA I BIBLIOTEK**

**8 V** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ZWYCIĘSTWA**

**9 V** **ŚWIĘTO UNII EUROPEJSKIEJ**

9 V 1924 Urodził się **BULAT SZAŁWOWICZ OKUDŻAWA** (zm. 12 VI 1997), rosyjski bard, poeta i prozaik pochodzenia gruzińsko-ormiańskiego, kompozytor popularnych ballad i pieśni lirycznych i satyrycznych, które wykonywał przy akompaniamencie gitary.

**85. rocznica urodzin**

12 V 1364 Założenie Akademii Krakowskiej.

**645. rocznica**

16 V 1924 Urodził się **TADEUSZ KUBIAK** (zm. 3 VI 1979), poeta, satyryk, znany głównie jako autor tekstów do pieśni i piosenek a także twórca utworów dla dzieci.

**85. rocznica urodzin**

**30. rocznica śmierci**

16 V 1984 Zmarł **IRWIN SHAW**, właśc. Irwin Gilbert Shamforoff (ur. 27 II 1913), pisarz amerykański, scenarzysta, autor powieści o tendencjach pacyfistycznych oraz powieści psychologiczno-obyczajowych.

**25. rocznica śmierci**

**18 V** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZEÓW**

18 V 1799 Zmarł **PIERRE AUGUSTIN CARON DE BEAUMARCHAIS** (ur. 24 I 1732), francuski dramatopisarz, mistrz komedii intrygi, pełnej ciętego dowcipu satyry na ówczesne obyczaje.

**210. rocznica śmierci**

20 V 1919 Urodził się **GUSTAW HERLING – GRUDZIŃSKI** (zm. 4 VI 2000), pisarz, krytyk literacki, publicysta, eseista, w utworach skupiał się przede wszystkim na zagadnieniu podstaw i wyznaczników człowieczeństwa.

**90. rocznica urodzin**

20 V 1799 Urodził się **HONORÉ DE BALZAC** (zm. 18 VIII 1850), pisarz francuski, jeden z najbardziej reprezentatywnych twórców literatury francuskiej, ojciec powieści realistycznej.

**210. rocznica urodzin**

21 V 1979 Zmarł **EUGENIUSZ PAUKSZTA** (ur. 9 VIII 1916), pisarz, wilnianin, w okresie okupacji niemieckiej żołnierz AK, więzień obozu koncentracyjnego k. Kowna, autor opowiadań, szkiców literackich i powieści dla młodzieży.

**30. rocznica śmierci**

22 V 1859 Urodził się **Sir ARTHUR CONAN DOYLE** (zm. 7 VII 1930), pisarz angielski pochodzenia irlandzkiego, autor licznych nowel i powieści sensacyjno-kryminalnych, twórca postaci genialnego detektywa-amatora Sherlocka Holmesa.

**150. rocznica urodzin**

**22 V DZIEŃ PRAW ZWIERZĄT**

24 V 1939 Zmarł **ALEKSANDER BRÜCKNER** (ur. 29 I 1856), filolog polski, sławista i historyk kultury, wykładowca uniwersytetów we Lwowie, Wiedniu, Berlinie, członek Akademii Umiejętności.

**70. rocznica śmierci**

27 V 1564 Zmarł **JEAN CALVIN (CAUVIN)** [Jan Kalwin] (ur. 10 VII 1509), francuski reformator religijny, twórca doktryny religijnej kalwinizmu, przyjętej przez kościoły ewangelicko-reformowane.

**445. rocznica śmierci**

**500. rocznica urodzin**

31 V 1809 Zmarł **JOSEPH HAYDN** (ur. 31 III 1732), austriacki kompozytor, jeden z najbardziej dojrzałych twórców muzyki symfonicznej, sonat, oper, mszy i oratoriów.

**200. rocznica śmierci**

**31 V DZIEŃ ROZWOJU KULTURALNEGO**

## **CZERWIEC**

**1 VI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ DZIECKA**

**1 VI DZIEŃ LASU I ZADRZEWIEN**

3 VI 1924 Zmarł **FRANZ KAFKA** (ur. 3 VII 1883), pisarz austriacki, wywodzący się z rodziny żydowskiej osiadłej w Czechach; w twórczości pojawiający się często stan zagubienia i bezsilności jednostki wobec irracjonalnych mechanizmów władzy (tzw. sytuacja kafkowska).

**85. rocznica śmierci**

3 VI 1964 Zmarł **FRANS EEMIL SILLANPÄÄ** (ur. 16 IX 1888), powieściopisarz i nowelista fiński, autor powieści realistycznych o wymowie humanistycznej, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1939 r.

**45. rocznica śmierci**

3 VI 1899 Zmarł **JOHANN STRAUSS, syn** (ur. 25 X 1825), kompozytor austriacki, zwany królem walca, mistrz operetki wiedeńskiej.

**110. rocznica śmierci**

**5 VI ŚWIATOWY DZIEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO**

- 6 VI 1599 Urodził się **DIEGO RODRIGUEZ DE SILVA Y VELÁZQUEZ** (zm. 7 VIII 1660), malarz hiszpański, pochodzący z rodziny portugalskiej, jeden z największych artystów baroku, wybitny kolorysta i portrecista.  
**410. rocznica urodzin**
- 6 VI 1799 Urodził się **ALEKSANDR SIERGIEJEWICZ PUSZKIN** (zm. 10 II 1837), rosyjski poeta, prozaik i dramatopisarz, wybitny przedstawiciel romantyzmu rosyjskiego.  
**210. rocznica urodzin**
- 10 VI 1949 Zmarła **SIGRID UNSET** (ur. 20 V 1882), norweska powieściopisarka i nowelistka, autorka historycznych trylogii i powieści psychologiczno-obyczajowych, laureatka Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1928 r.  
**60. rocznica śmierci**
- 10 VI 2004 Zmarł **RAY CHARLES**, właśc. Ray Charles Robinson (ur. 23 IX 1932), amerykański wokalista, pianista, kompozytor i lider jazzowy, wybitny przedstawiciel rhythm and bluesa i rock and rolla w latach 50.  
**5. rocznica śmierci**
- 11 VI 1899 Urodził się **YASUNARI KAWABATA** (zm. 16 IV 1972), powieściopisarz japoński, przedstawiciel neosensualizmu, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1968 r.  
**110. rocznica urodzin**
- 11 VI 1864 Urodził się **RICHARD STRAUSS** (zm. 8 IX 1949), niemiecki kompozytor muzyki symfonicznej i pieśni, jeden z pierwszych dyrygentów XX w. stosujących się do wskazań partytury.  
**145. rocznica urodzin**  
**60. rocznica śmierci**
- 15 VI 2004 Zmarł **LECH KALINOWSKI** (ur. 12 IX 1920), historyk sztuki, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, członek PAU, badacz i znawca sztuki średniowiecznej i ikonografii.  
**5. rocznica śmierci**
- 17 VI 2004 Zmarł **TEODOR JÓZEF BLACHUT** (ur. 10 II 1915), geodeta i kartograf, działający w Kanadzie, twórca instrumentów fotogrametrycznych i kartograficznych, działacz Polonii kanadyjskiej, członek kanadyjskiej Akademii Nauk i PAN.  
**5. rocznica śmierci**
- 26 VI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z NARKOMANIĄ**
- 27 VI 1979 Zmarł **ANTONI GOŁUBIEW** (ur. 25 II 1907), powieściopisarz, eseista i publicysta, związany z ruchem katolickim.  
**30. rocznica śmierci**

27 VI 1869 Urodził się **WACŁAW GAŚSIOROWSKI**, pseud. Wiesław Selavus (zm. 30 X 1939), powieściopisarz i publicysta, działacz społeczny, działacz polskich kulturalno-literackich środowisk emigracyjnych we Francji  
**140. rocznica urodzin**  
**70. rocznica śmierci**

## **LIPIEC**

### **1 VII ŚWIATOWY DZIEŃ ARCHITEKTURY**

1 VII 1804 Urodziła się **GEORGE SAND**, właśc. Aurore Dudevant (zm. 8 VI 1876), pisarka francuska, autorka dramatów, szkiców literackich, autobiografii oraz obszernej korespondencji.  
**205. rocznica urodzin**

4 VII 1934 Zmarła **MARIA SKŁODOWSKA-CURIE** (ur. 7 XI 1867), fizyk i chemik, wyróżniona Nagrodą Nobla za osiągnięcia naukowe, w 1903 r. z fizyki i w 1911 r. w dziedzinie chemii, jedyna w historii kobieta-naukowiec dwukrotnie uhonorowana tą nagrodą w dwóch różnych dziedzinach, prekursorka radiochemii.  
**75. rocznica śmierci**

7 VII 1884 Urodził się **LION FEUCHTWANGER**, właśc. Jacob Arje (zm. 21 XII 1958), pisarz i eseista niemiecki, krytyk, działacz antyfaszystowski.  
**125. rocznica urodzin**

9 VII 1764 Urodziła się **ANN RADCLIFFE** (zm. 7 II 1823), angielska powieściopisarka, autorka słynnych romansów grozy, prekursorka angielskiego romantyzmu.  
**245. rocznica urodzin**

11 VII 1974 Zmarł **PÄR LAGERKVIST** (ur. 23 V 1891), szwedzki prozaik, poeta, dramaturg, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli literatury szwedzkiej XX w., laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1951 r.  
**35. rocznica śmierci**

### **11 VII ŚWIATOWY DZIEŃ LUDNOŚCI**

12 VII 1904 Urodził się **PABLO NERUDA**, właśc. Neftalí Ricardo Reyes Basualto (zm. 23 IX 1973), poeta chilijski, dyplomata, członek Światowej Rady Pokoju, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1971 r.  
**105. rocznica urodzin**

14 VII 1954 Zmarł **JACINTO BENAVENTE Y MARTINEZ** (ur. 12 VIII 1866), dramaturg hiszpański, jeden z głównych twórców teatru hiszpańskiego XX w., laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1922 r.  
**55. rocznica śmierci**

- 14 VII 1904 Urodził się **ISAAC BASHEVIS SINGER**, właśc. Icchok Singer (zm. 24 VII 1991), amerykański pisarz polskiego pochodzenia, piszący w języku jidysz, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1978 r.  
**105. rocznica urodzin**
- 15 VII 1904 Urodził się **ANTON PAWŁOWICZ CZECHOW** (zm. 29 I 1860), rosyjski nowelista i dramatopisarz, z zawodu lekarz, wybitny reprezentant realizmu psychologicznego, wywarł znaczny wpływ na europejską dramaturgię.  
**105. rocznica urodzin**
- 15 VII 1989 Zmarła **MARIA KUNCEWICZOWA** (ur. 30 X 1895), pisarka, autorka prozy psychologicznej, wykorzystującej doświadczenia psychoanalizy.  
**20. rocznica śmierci**
- 19 VII 1834 Urodził się **EDGAR DEGAS**, właśc. Edgar Hilaire De Gas (zm. 26 IX 1917), malarz, grafik i rzeźbiarz francuski, impresjonista, twórczość charakteryzująca się fascynacją problemem ukazania ruchu i jego ułamkowych momentów.  
**175. rocznica urodzin**
- 20 VII 1304 Urodził się **FRANCESCO PETRARCA** (zm. 19 VII 1374), poeta włoski otwierający okres humanizmu europejskiego.  
**705. rocznica urodzin**  
**635. rocznica śmierci**
- 20 VII 1969 Amerykańscy kosmonauci: Neil Armstrong i Edwin Eugene Aldrin jako pierwsi ludzie wylądowali na Księżycu.  
**40. rocznica**
- 21 VII 1899 Urodził się **ERNEST HEMINGWAY** (zm. 2 VII 1961), pisarz amerykański, twórca swoistego typu bohatera literackiego świadomego swego tragizmu, laureat Nagrody Nobla w 1954 r. w dziedzinie literatury.  
**110. rocznica urodzin**
- 23 VII 1829 Zmarł **WOJCIECH BOGUSŁAWSKI** (ur. 9 IV 1757), aktor, reżyser, dramatopisarz i pedagog, tłumacz, autor wielu librett operowych, twórca teatru narodowego, założyciel pierwszej polskiej szkoły dramatycznej.  
**180. rocznica śmierci**
- 24 VII 1979 Zmarł **EDWARD STACHURA** (ur. 18 VIII 1937), poeta i prozaik, jego osoba i twórczość obca wszelkim podziałom i konwencjom literackim, stały się po jego samobójczej śmierci obiektem kultu w środowiskach młodzieżowych.  
**30. rocznica śmierci**
- 25 VII 1969 Zmarł **WITOLD GOMBROWICZ** (ur. 4 VIII 1904), prozaik, dramatopisarz, eseista, twórczość groteskowo-satyryczna, demaskująca mity i konwencje współczesnej kultury.  
**40. rocznica śmierci**  
**105. rocznica urodzin**

- 26 VII 1894 Urodziła się **MAGDALENA SAMOZWANIEC**, z domu Kossak (zm. 20 X 1972), pisarka, siostra poetki Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.  
**115. rocznica urodzin**
- 26 VII 1894 Urodził się **ALDOUS LEONARD HUXLEY** (zm. 22 XI 1963), pisarz angielski, krytyk teatralny, podróżnik, wykładowca akademicki, eseista, autor powieści obyczajowych, psychologicznych, antyutopijnych, satyrycznych.  
**115. rocznica urodzin**
- 28 VII 2004 Zmarł **FRANCIS CRICK** (ur. 8 VI 1916), angielski biochemik, fizyk i biolog molekularny, współodkrywca struktury DNA, laureat Nagrody Nobla w 1962 r.  
**5. rocznica śmierci**
- 28 VII 1824 Urodził się **ALEXANDRE DUMAS, syn** (zm. 27 XI 1895), powieściopisarz i dramaturg francuski, członek Akademii Francuskiej, jeden z głównych przedstawicieli teatru realistycznego drugiej poł. XIX w.  
**185. rocznica urodzin**
- 28 VII 1914 Wybuch I wojny światowej.  
**95. rocznica**
- 31 VII 1784 Zmarł **DENIS DIDEROT** (ur. 5 X 1713), francuski pisarz, teoretyk sztuki, krytyk literacki i filozof, przedstawiciel oświecenia, redaktor Wielkiej Encyklopedii Francuskiej.  
**225. rocznica śmierci**
- 31 VII 1944 Zmarł **ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY** (ur. 29 VI 1900), francuski pisarz i lotnik, uczestnik II wojny światowej, zginął w czasie lotu zwiadowczego; proza przeniknięta głębokim humanizmem.  
**65. rocznica śmierci**

## **SIERPIEŃ**

- 1 VIII 1944 Wybuch powstania warszawskiego.  
**65. rocznica**
- 1 VIII 1819 Urodził się **HERMAN MELVILLE** (zm. 18 IX 1891), amerykański pisarz, przedstawiciel nurtu symbolicznego w prozie amerykańskiej, autor egzotycznych, autobiograficznych powieści przygodowych oraz marynistycznych i filozoficznych.  
**190. rocznica urodzin**
- 3 VIII 1924 Zmarł **JOSEPH CONRAD**, właśc. Józef Teodor Konrad Korzeniowski (ur. 3 XII 1857), pisarz angielski polskiego pochodzenia, autor powieści i opowiadań o problematyce psychologiczno-moralnej.  
**85. rocznica śmierci**

- 4 VIII 1859 Urodził się **KNUT HAMSUN**, właśc. Knut Pedersen (zm. 19 II 1952), pisarz norweski, prekursor kierunku subiektywistycznego w literaturze norweskiej, laureat Nagrody Nobla w 1920 r. w dziedzinie literatury.  
**150. rocznica urodzin**
- 4 VIII 1944 Zmarł **KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI** (ur. 22 I 1921), poeta, członek Szarych Szeregów i Grup Szturmowych; poezja odzwierciedlająca moralny dramat pokolenia wojennego, zginął w powstaniu warszawskim.  
**65. rocznica śmierci**
- 5 VIII 1864 Zginął **ROMUALD TRAUGUTT** (ur. 16 I 1826), polski generał, dyktator powstania styczniowego.  
**145. rocznica śmierci**
- 12 VIII 1964 Zmarł **IAN FLEMING** (ur. 28 V 1908), pisarz angielski, autor powieści szpiegowsko-sensacyjnych, twórca znanej na całym świecie postaci Jamesa Bonda.  
**45. rocznica śmierci**
- 12 VIII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY**
- 13 VIII 1899 Urodził się **ALFRED JOSEPH HITCHCOCK** (zm. 29 IV 1980), brytyjski reżyser i producent filmowy, scenarzysta, znany przede wszystkim ze znakomitych thrillerów.  
**110. rocznica urodzin**
- 14 VIII 1994 Zmarł **ELIAS CANETTI** (ur. 25 VII 1905), austriacki pisarz i eseista, mistrz krótkich form prozatorskich, m. in. autor traktatu *Masa i władza*, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1981 r.  
**15. rocznica śmierci**
- 14 VIII 2004 Zmarł **CZESŁAW MIŁOSZ** (ur. 30 VI 1911), poeta, prozaik, eseista, członek grupy poetyckiej Żagary, wykładowca Uniwersytetu Kalifornijskiego, członek PAU; twórczość o tematyce historiozoficznej i kulturowej, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1980 r.  
**5. rocznica śmierci**
- 15 VIII DZIEŃ WOJSKA POLSKIEGO**
- 16 VIII 1949 Zmarła **MARGARET MITCHELL** (ur. 8 XI 1900), pisarka amerykańska, autorka niezwykle popularnej powieści z czasów wojny secesyjnej *Przeminęło z wiatrem*.  
**60. rocznica śmierci**
- 16 VIII 1944 Zmarł **TADEUSZ GAJCY**, pseud. Karol Topornicki (ur. 8 II 1922), poeta, prozaik, dramatopisarz, krytyk literacki, ostatni redaktor naczelny konspiracyjnego pisma „Sztuka i Czas”, poległ w powstaniu warszawskim.  
**65. rocznica śmierci**

- 19 VIII 1909 Urodził się **JERZY ANDRZEJEWSKI** (zm. 19 IV 1983), prozaik, felietonista; w twórczości przeszedł ewolucję ideową od katolicyzmu, przez marksizm do opozycji demokratycznej.  
**100. rocznica urodzin**
- 22 VIII 1584 Zmarł **JAN KOCHANOWSKI** (ur. 1530), najwybitniejszy poeta renesansu polskiego, humanista, twórca polskiego języka literackiego, autor pierwszej polskiej tragedii renesansowej.  
**425.rocznica śmierci**
- 24 VIII 1899 Urodził się **JORGE LUIS BORGES** (zm. 14 VI 1986), pisarz argentyński, profesor uniwersytetu w Buenos Aires, członek Argentyńskiej Akademii Literatury, najbardziej znany z opowiadań egzystencjalnych, zbliżonych do literatury fantastycznej.  
**110. rocznica urodzin**
- 25 VIII 1984 Zmarł **TRUMAN CAPOTE**, właśc. Truman Streckfus Persons (ur. 30 IX 1924), pisarz amerykański, w powieściach i opowiadaniach sugestywne portrety psychologiczne wykojeńców, ekscentryków i dzieci.  
**25. rocznica śmierci**  
**85. rocznica urodzin**
- 26 VIII 1914 Urodził się **JULIO CORTÁZAR** (zm. 12 II 1984), pisarz argentyński, jeden z czołowych przedstawicieli tzw. boomu (literatura latynoamerykańska), czynnie zaangażowany w sprawę demokratyzacji w Ameryce Łacińskiej.  
**95. rocznica urodzin**  
**25. rocznica śmierci**
- 26 VIII 1989 Zmarł **IRVING STONE** (ur. 14 VII 1903), amerykański pisarz, autor zbeletryzowanych biografii artystów, pisarzy i uczonych.  
**20. rocznica śmierci**
- 26 VIII 1979 Zmarł **MIKA TOIMI WALTARI** (ur. 19 IX 1908), pisarz fiński, nowelista, dziennikarz, członek Akademii Fińskiej, światowymi bestsellerami stały się jego powieści historyczne.  
**30. rocznica śmierci**
- 28 VIII 1749 Urodził się **JOHANN WOLFGANG VON GOETHE** (zm. 22 III 1832), czołowy poeta i pisarz niemiecki okresu romantyzmu, myśliciel, przyrodnik, uczonek i mąż stanu.  
**260. rocznica urodzin**
- 28 VIII ŚWIĘTO POLSKIEGO LOTNICTWA**

## WRZESIEŃ

### 1 IX MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POKOJU

1 IX 1939 Agresja Niemiec hitlerowskich na Polskę, wybuch II wojny światowej.  
**70. rocznica**

1-3 IX 2004 Atak terrorystyczny na szkołę w Biesłanie, w Północnej Osetii w Rosji, dokonany przez wysłanników czeczeńskiego dowódcy polowego Szamila Basajewa w wyniku zamachu zginęły 322 osoby, głównie dzieci, a ok. 200 uznano za zaginione.  
**5. rocznica**

4 IX 1989 Zmarł **GEORGES SIMENON** (ur. 12 II 1903), pisarz belgijski tworzący w języku francuskim, autor popularnych powieści kryminalnych z komisarzem Maigret.  
**20. rocznica śmierci**

### 8 IX MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PIŚMIENICTWA

### 8 IX MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WALKI Z ANALFABETYZMEM

9 IX 1939 Zmarł **JÓZEF CZECHOWICZ** (ur. 15 III 1903), poeta, tłumacz, nauczyciel, redaktor pism dla dzieci „Płomyk” i „Płomyczek”, przywódca Nowej Awangardy, zginął w czasie bombardowania Lublina.  
**70. rocznica śmierci**

10 IX 1974 Zmarł **MELCHIOR WAŃKOWICZ** (ur. 10 I 1892), publicysta, pisarz, twórca własnego typu opowieści reportażowej łączącej autentyzm szczegółu z elementami wspomnieniowymi.  
**35. rocznica śmierci**

13 IX 1894 Urodził się **JULIAN TUWIM** (zm. 27 XII 1953), poeta, tłumacz, satyryk, autor tekstów kabaretowych, czołowy przedstawiciel grupy poetyckiej Skamander; w twórczości charakterystyczna, niezwykła wirtuozeria językowa.  
**115. rocznica urodzin**

16 IX 1874 Zmarł **MAKSYMILIAN GIERYMSKI** (ur. 9 X 1846), malarz, jeden z najwybitniejszych malarzy polskich przełomu romantyzmu i realizmu, inicjator nowoczesnego malarstwa pejzażowego w Polsce.  
**135. rocznica śmierci**

### 17 IX DZIEŃ ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU

17 IX 1939 Agresja ZSRR na Polskę.  
**70. rocznica**

- 18 IX 1939 Zmarł **STANISŁAW IGNACY WITKIEWICZ**, pseud. **WITKACY** (ur. 24 II 1885), malarz, teoretyk sztuki, dramaturg, filozof, twórca teorii „czystej formy”, główny wyraziciel katastrofizmu w literaturze polskiej.  
**70. rocznica śmierci**
- 19-21 IX**  
20 IX 1939 **ŚWIATOWA AKCJA SPRZĄTANIA ŚWIATA**  
Zmarł **TADEUSZ DOŁĘGA–MOSTOWICZ** (ur. 10 VIII 1898), pisarz, autor powieści obyczajowo-satyrycznych z życia międzywojennych środowisk mieszczańsko-ziemiańskich, zginął w kampanii wrześniowej 1939 r.  
**70. rocznica śmierci**
- 21 IX** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ POKOJU**
- 23 IX 1939 Zmarł **SIGMUND FREUD** (ur. 6 V 1856), neurolog austriacki, psychiatra, twórca psychoanalizy.  
**70. rocznica śmierci**
- 24 IX 2004 Zmarła **FRANÇOISE SAGAN**, właśc. Françoise Quoirez (ur. 21 VI 1935), francuska pisarka, autorka powieści psychologicznych, wspomnień i biografii.  
**5. rocznica śmierci**
- 27 IX** **ŚWIATOWY DZIEŃ TURYSTYKI**  
**DZIEŃ PODZIEMNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO**
- 30 IX 2004 Zmarł **ZYGMUNT KAŁUŻYŃSKI** (ur. 11 XII 1918), krytyk filmowy i publicysta, popularyzator historii kina, dziennikarz i eseista, popularna osobowość telewizyjna.  
**5. rocznica śmierci**

## **PAŹDZIERNIK**

- 8 IX a 4 X 1569 Zmarł **MIKOŁAJ REJ**, pseud. Ambroży Korczbok Rożek (ur. 4 II 1505), zaliczany do największych polskich pisarzy epoki renesansu, zwany ojcem literatury polskiej.  
**440. rocznica śmierci**
- 1 X 1684 Zmarł **PIERRE CORNEILLE** (ur. 6 VI 1606), dramatopisarz francuski, z wykształcenia prawnik, twórca tragedii klasycystycznej, autor tragikomedii i tragedii obrazujących konflikt między obowiązkiem a uczuciem.  
**325. rocznica śmierci**
- 1 X** **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ LUDZI STARSZYCH**  
**MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MUZYKI**  
**MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ LEKARZA**
- 2 X 1904 Urodził się **GRAHAM GREENE** (zm. 3 IV 1991), pisarz angielski, dziennikarz, krytyk literacki i filmowy; twórczość podejmująca problematykę moralną i religijną.  
**105. rocznica urodzin**

- 4 X 1669 Zmarł **REMBRANDT**, właśc. Rembrandt Harmensz van Rijn (ur. 15 VII 1606), malarz i grafik holenderski, jeden z najwybitniejszych, najbardziej wszechstronnych i płodnych twórców w dziejach sztuki.  
**340. rocznica śmierci**
- 6 X 1889 Urodziła się **MARIA DĄBROWSKA** (zm. 19 V 1965), powieściopisarka i publicystka, czołowa przedstawicielka realistycznej prozy społeczno-obyczajowej i psychologicznej.  
**120. rocznica urodzin**
- 8 X 1929 Zmarł **JACEK MALCZEWSKI** (ur. 15 VII 1854), malarz, jeden z głównych przedstawicieli symbolizmu przełomu wieków.  
**80. rocznica śmierci**  
**155. rocznica urodzin**
- 10 X ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA PSYCHICZNEGO**
- 14 X DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ**
- 14 X 1864 Urodził się **STEFAN ŻEROMSKI**, pseud. Maurycy Zych, Józef Katerla (zm. 20 XI 1925), pisarz i publicysta, nowelista, współtwórca i pierwszy prezes Związku Zawodowego Literatów Polskich, społecznik i moralista.  
**145. rocznica urodzin**
- 15 X 1814 Urodził się **MICHAŁ JURJEWICZ LERMONTOW** (zm. 27 VII 1841), poeta rosyjski, dramaturg, prozaik, wybitny przedstawiciel romantyzmu rosyjskiego.  
**195. rocznica urodzin**
- 16 X 1854 Urodził się **OSCAR WILDE** (zm. 30 XI 1900), angielski poeta, prozaik, eseista i dramaturg pochodzenia irlandzkiego, w sztuce reprezentant skrajnego hedonizmu, estetyzmu i amoralizmu.  
**155. rocznica urodzin**
- 16 X ŚWIATOWY DZIEŃ ŻYWNOSCI**
- 17 X 1849 Zmarł **FRYDERYK FRANCISZEK CHOPIN** (ur. 22 II lub 1 III 1810), pianista i kompozytor światowej sławy, twórca dzieł imponujących wyjątkową melodyjnością, odkrywczą harmoniką, nowoczesną fakturą fortepianową, wirtuozerią techniki pianistycznej, w twórczości zespolił elementy polskiej muzyki ludowej z muzyką europejską.  
**160. rocznica śmierci**
- 18 X 1934 Urodził się **KIR BUŁYCZOW**, właśc. Igor Wsiewołodowicz Możejko (zm. 5 IX 2003), rosyjski historyk, pisarz fantastyki naukowej oraz opowiadań i powieści fantastycznoprzygodowych dla młodzieży.  
**75. rocznica urodzin**

- 19 X 1899 Urodził się **MIGUEL ÁNGEL ASTURIAS** (zm. 9 VI 1974), pisarz i poeta gwatemalski, aktywny uczestnik ruchów rewolucyjnych, przedstawiciel realizmu magicznego, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury 1967 r.  
**110. rocznica urodzin**  
**35. rocznica śmierci**
- 20 X 1854 Urodził się **JEAN ARTHUR RIMBAUD** (zm. 10 XI 1891), francuski poeta, zaliczany do grona tzw. poetów wyklętych, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli symbolizmu.  
**155. rocznica urodzin**
- 22 X 1919 Urodziła się **DORIS MAY LESSING**, pisarka brytyjska, autorka powieści psychologiczno-obyczajowych o tematyce afrykańskiej, poruszających problem kolonializmu i rasizmu, laureatka Literackiej Nagrody Nobla w 2007 r.  
**90. rocznica urodzin**
- 23 X ŚWIATOWY DZIEŃ INFORMACJI**
- 24 X DZIEŃ ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH**
- 27 X ŚWIATOWY DZIEŃ DZIEDZICTWA AUDIOWIZUALNEGO**

## **LISTOPAD**

- 5 XI 2004 Zmarł **JERZY DUDA-GRACZ** (ur. 20 III 1941), malarz, rysownik, scenograf, pedagog, wykładowca malarstwa i rysunku na Wydziale Grafiki w Katowicach; w twórczości malarskiej groteskowa wizja polskiej rzeczywistości i obyczajowości.  
**5. rocznica śmierci**
- 6 XI 1944 Zmarła **MARIA RODZIEWICZÓWNA** (ur. 2 II 1864), powieściopisarka, nowelistka, autorka popularnych powieści obyczajowych z życia poleskiego ziemiaństwa.  
**65. rocznica śmierci**  
**145. rocznica urodzin**
- 8 XI 1674 Zmarł **JOHN MILTON** (ur. 9 XII 1608), poeta angielski, myśliciel, działacz społeczny, propagator idei purytańskich i demokratyzacji Kościoła, autor eposów religijno-filozoficznych.  
**335. rocznica śmierci**
- 9 XI 1929 Urodził się **IMRE KERTÉSZ**, węgierski pisarz i eseista pochodzenia żydowskiego, w latach 1943-45 więzień Auschwitz i Buchenwaldu, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 2002 r.  
**80. rocznica urodzin**

- 10 XI 1909 Urodził się **PAWEŁ JASIENICA**, właśc. Leon Lech Beynar (zm. 19 VIII 1970), pisarz historyczny, publicysta, uczestnik kampanii wrześniowej 1939, żołnierz AK.  
**100. rocznica urodzin**
- 10 XI 1759 Urodził się **FRIEDRICH SCHILLER** (zm. 9 V 1805), niemiecki poeta, dramaturg i estetyk, teoretyk teatru, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli literatury niemieckiej okresu romantyzmu.  
**250. rocznica urodzin**
- 10 XI 1969 Zmarł **TADEUSZ PEIPER** (ur. 3 V 1891), poeta, krytyk literacki i teatralny, teoretyk poezji, eseista, założyciel i redaktor czasopisma „Zwrotnica”, autor powieści, dzienników a także programu poetyckiego Awangardy Krakowskiej.  
**40. rocznica śmierci**
- 10 XI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY**
- 11 XI NARODOWE ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI**
- 14 XI ŚWIATOWY DZIEŃ CHORYCH NA CUKRZYCĘ**
- 16 XI MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ TOLERACJI**
- 21 XI ŚWIATOWY DZIEŃ TELEWIZJI**
- 21 XI 1694 Urodził się **VOLTAIRE**, właśc. François-Marie Arouet (zm. 30 V 1778), francuski pisarz, filozof, historyk, publicysta, jeden z czołowych przedstawicieli oświecenia w Europie.  
**315. rocznica urodzin**
- 22 XI 1869 Urodził się **ANDRÉ GIDE** (zm. 19 II 1951), prozaik francuski, związany z kręgiem symbolistów francuskich; twórczość wyrażająca skrajny indywidualizm i odrzucenie tradycyjnych norm moralnych, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1947 r.  
**140. rocznica urodzin**
- 24 XI 1864 Urodził się **HENRI DE TOULOUSE-LAUTREC** (zm. 9 IX 1901), francuski malarz i grafik, przedstawiciel postimpresjonizmu, wywarł duży wpływ na rozwój nowoczesnego plakatu.  
**145. rocznica urodzin**
- 24 XI ŚWIATOWY DZIEŃ TAŃCA**
- 28 XI DZIEŃ BEZ ZAKUPÓW**
- 28 XI 1894 Urodził się **ARKADY FIEDLER** (zm. 7 III 1985) pisarz i podróżnik, uczestnik powstania wielkopolskiego, w czasie II wojny światowej

żołnierz formacji Wojska Polskiego na Zachodzie, autor poczytnych, reportażowych opowieści podróżniczych.

**115. rocznica urodzin**

29 XI 1924 Zmarł **GIACOMO PUCCINI** (ur. 22 XII 1858), włoski kompozytor operowy, twórca oper werystycznych, sięgających do tradycji włoskiego belcanta.

**85. rocznica śmierci**

29 XI 1924 Urodził się **ZBIGNIEW HERBERT** (zm. 28 VII 1998), poeta, eseista, dramaturg, tłumacz, żołnierz AK; wiersze głęboko osadzone w tradycji antycznej i chrześcijańskiej, w latach 80. sztandarowy poeta polskiej opozycji.

**85. rocznica urodzin**

30 XI 1874 Urodziła się **LUCY MAUD MONTGOMERY** (zm. 24 IV 1942), pisarka kanadyjska, tworząca w języku angielskim, międzynarodowy rozgłos zdobyła cyklem powieści dla dziewcząt.

**135. rocznica urodzin**

## **GRUDZIEŃ**

**1 XII ŚWIATOWY DZIEŃ WALKI Z AIDS**

**3 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

3 XII 1919 Zmarł **AUGUSTE PIERRE RENOIR** (ur. 25 II 1841), malarz francuski, współtwórca i jeden z najwybitniejszych przedstawicieli impresjonizmu.

**90. rocznica śmierci**

**5 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLONTARIUSZA**

5 XII 1914 Urodził się **STANISŁAW DYGAT** (zm. 29 I 1978), prozaik, felietonista, dramaturg, autor prozy łączącej problematykę egzystencjalną i narodową z groteską i humorem.

**95. rocznica urodzin**

5 XII 1914 Urodził się **HANS HELLMUT KIRST** (zm. 23 II 1989) pisarz niemiecki, autor popularnych powieści poświęconych tematyce wojennej bądź kryminalnej.

**95. rocznica urodzin**

**20. rocznica śmierci**

**10 XII MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PRAW CZŁOWIEKA**

14 XII 1984 Zmarł **VICENTE ALEIXANDRE Y MERLO** (ur. 26 IV 1898), poeta hiszpański, twórca poezji surrealistycznej z charakterystyczną skomplikowaną metaforyką, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1977 r.

**25. rocznica śmierci**

- 17 XII 1954 Zmarła **ZOFIA NAŁKOWSKA**, (ur. 10 XI 1884), pisarka, publicystka, autorka opowiadań, dramatów i dzienników, czołowa przedstawicielka realistycznej prozy psychologicznej i społeczno-moralnej.  
**55. rocznica śmierci**  
**125. rocznica urodzin**
- 20 XII 1834 Zmarł **MAURYCY MOCHNACKI** (ur. 13 IX 1803), krytyk literacki i muzyczny, publicysta i działacz polityczny, jeden z organizatorów i najaktywniejszych uczestników powstania listopadowego.  
**175. rocznica śmierci**
- 21 XII 1874 Urodził się **TADEUSZ ŻELEŃSKI**, pseud. **BOY** (zm. 3 VII 1941), tłumacz klasyki francuskiej, krytyk teatralny i literacki, publicysta, satyryk, autor wierszy i piosenek satyrycznych dla kabaretu Zielony Balonik, działacz społeczny, zamordowany przez hitlerowców.  
**135. rocznica urodzin**
- 22 XII 1989 Zmarł **SAMUEL BECKETT** (ur. 13 IV 1906), irlandzki dramaturg, prozaik i eseista, lektor języka angielskiego, jeden z twórców teatru absurdu, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1969 r.  
**20. rocznica śmierci**
- 28 XII 1924 Zmarł **CARL SPITTELER**, pseud. Carl Felix Tandem (ur. 24 IV 1845), szwajcarski pisarz, tworzący w języku niemieckim, przedstawiciel neoklasycyzmu na przełomie XIX i XX w., w twórczości podejmował tematykę mityczną, laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1919 r.  
**85. rocznica śmierci**
- 29 XII 2004 Zmarła **JADWIGA TRESSENBERG** (ur. 27 V 1924), nauczycielka i bibliotekarka, popularyzatorka baśni mazurskich, działaczka społeczna.  
**5. rocznica śmierci**
- 30 XII 1944 Zmarł **ROMAIN ROLLAND** (ur. 29 I 1866), francuski pisarz, muzykolog, biograf, twórczość głęboko humanistyczna, zaangażowana społecznie i politycznie, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury w 1915 r.  
**65. rocznica śmierci**
- 31 XII 1869 Urodził się **HENRI MATISSE** (zm. 3 XI 1954), francuski malarz, grafik i rzeźbiarz, własny styl przejawiający się w radykalnym uproszczeniu formy kompozycji i intensyfikacji gamy barwnej, reprezentant fowistów, jeden z najwybitniejszych malarzy awangardowych.  
**140. rocznica urodzin**  
**55. rocznica śmierci**

## II. ROCZNICE I WYDARZENIA REGIONALNE

- 25 I 1869 Urodził się w Rzeszowie **JAN WOJCIECH BALICKI, ks.** (zm. 15 III 1948), kapłan diecezji przemyskiej, profesor i rektor Seminarium Duchownego w Przemyślu, założyciel Domu Miłosierdzia Bożego.  
**140. rocznica urodzin**
- 27 I 1964 Zmarł **STANISŁAW PIĘTAK** (ur. 3 VIII 1909 w Wielowisi k. Tarnobrzega), poeta, pisarz, dziennikarz, współpracownik „Kuriera Literacko-Naukowego”, „Okolicy Poetów”, autor powieści *Młodość Jasia Kunefala*.  
**45. rocznica śmierci**
- 8 II 1954 Zmarł **JÓZEF JAŁOWY, ks.** (ur. 27 XII 1885 w Skurowej k. Brzostku), kapłan diecezji przemyskiej, wychowawca młodzieży, publicysta i społecznik, kapelan Wojska Polskiego, budowniczy kościoła pw. Chrystusa Króla w Rzeszowie, redaktor „Ziemi Rzeszowskiej”.  
**55. rocznica śmierci**
- 10 II 1974 Zmarła **FRANCISZKA PLATÓWNA – ROTTEROWA** (ur. 26 II 1894 w Jaśle), śpiewaczka operowa, pedagog, znakomita odtwórczyni solowych partii w około 40 operach, czołowa solistka Teatru Wielkiego, działaczka społeczna i charytatywna.  
**35. rocznica śmierci**  
**115. rocznica urodzin**
- 19 II 1959 Zmarł **ANTONI KENAR** (ur. 23 II 1906 w Iwoniczu Zdroju), pedagog i rzeźbiarz, zajmował się także sztuką użytkową, rysunkiem, malarstwem, w swoich pracach łączył nowoczesność ze sztuką ludową, patron Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Zakopanem.  
**50. rocznica śmierci**
- 24 II 1929 Urodził się **ZDZISŁAW BEKSIŃSKI** (zm. 21 II 2005), malarz, rzeźbiarz, fotografik, rysownik i artysta, posługujący się grafiką komputerową.  
**80. rocznica urodzin**
- 28 II 1919 Urodził się w Futomie, gm. Błazowa **ANTONI RZĄSA** (zm. 28 I 1980), artysta, rzeźbiarz, wykładowca, wychowanek Antoniego Kenara, kontynuator tradycji podhalańskiej sztuki ludowej w meblarstwie i zabawkarstwie, rzeźba głównie z drewna o tematyce sakralnej.  
**90. rocznica urodzin**
- 4 III 1934 Zmarł **ADAM OSTOJA – OSTASZEWSKI** (ur. 22 X 1860 we Wzdowie, gm. Haczów), doktor prawa i filozofii, poeta, architekt, wynalazca silnika odrzutowego, konstruktor obserwatorium astronomicznego.  
**75. rocznica śmierci**

- 7 III 1919 Zmarł **LEOPOLD LIS – KULA** (ur. 11 XI 1896 w Kosinie k. Łańcuta), pułkownik, oficer Legionów i Wojska Polskiego, patron szkół i ulic w kilku miastach.  
**90. rocznica śmierci**
- 19 III 1869 Urodził się w Ropczycach **JÓZEF MEHOFFER** (zm. 8 VII 1946), malarz, grafik, witrażysta, pejzażysta, ilustrator, wieloletni wykładowca Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.  
**140. rocznica urodzin**
- 28 III 1924 Zmarł **JÓZEF SEBASTIAN PELCZAR, bp** (ur. 17 I 1842 w Korczynie k. Krosna), ksiądz, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prefekt i wykładowca Seminarium Duchownego w Przemyślu, założyciel Zgromadzenia Sióstr Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego, biskup diecezji przemyskiej.  
**85. rocznica śmierci**
- 30 III 1839 Urodził się w Mokrzeszowie k. Sandomierza **ALFONS RODERYK ALS** (zm. 6 II 1905), prawnik, asesor i zastępca burmistrza, członek Rady Powiatowej i zarządu Izby Adwokatów, założyciel Koła Prawników Rzeszowie, członek wielu Towarzystw, współzałożyciel Kasy Oszczędności i Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół" w Rzeszowie.  
**170. rocznica urodzin**
- 25 IV 1889 Urodził się w Kołaczycach k. Jasła **STANISŁAW JÓZEFOWICZ** (zm. 3 III 1965), nauczyciel, badacz folkloru regionu jasielskiego, działacz i społecznik, autor szeregu prac z zakresu etnografii, kultury i obyczajowości regionalnej.  
**120. rocznica urodzin**
- 26 V 1994 Zmarł **JULIUSZ KYDRYŃSKI**, pseud. Franciszek Pelczar (ur. 30 VI 1921 w Tarnobrzegu), pisarz, tłumacz, krytyk teatralny i filmowy, tłumacz.  
**15. rocznica śmierci**
- 13 VI 1959 Zmarła **MARIA JAKUBSKA** (ur. 11 I 1870), nauczycielka w Bliznem, Krzemiennej i Brzozowie, działaczka charytatywna, społeczna i oświatowa, w czasie wojen światowych organizatorka pomocy dla ludności wysiedlonej z terenów frontu i żydowskiej, twórczyni Stowarzyszenia Samopomocy Nauczycielek w Brzozowie, prezydentka Sodalicji Mariańskiej Pań Nauczycielek Ziemi Sanockiej.  
**50. rocznica śmierci**
- 29 VI 1964 Zmarł **HENRYK KAPISZEWSKI** (ur. w 1899 r. w Nizance k. Przemyśla), prawnik i historyk, archiwista, działacz harcerski, autor prac dotyczących historii harcerstwa polskiego.  
**45. rocznica śmierci**

- 4 VII 1904 Urodził się w Przemyślu **ARTUR MALAWSKI** (zm. 26 XII 1957), kompozytor, skrzypek i dyrygent, pedagog, wykładowca w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Krakowie, za twórczość kompozytorską i działalność pedagogiczną wielokrotnie nagradzany.  
**105. rocznica urodzin**
- 8 VII 1874 Zmarł **HENRYK JAKUB KRECZMER** (ur. 8 VII 1831 w Rzeszowie), jeden z rzeszowskich filantropów, fundator biblioteki gimnazjum rzeszowskiego.  
**135. rocznica śmierci**
- 12 VII 1914 Urodził się w Sanoku **STEFAN ZBIGNIEW STEFAŃSKI** (zm. 3 VI 1998), muzealnik, regionalista, bibliofil, społecznik, członek kilkunastu stowarzyszeń i organizacji związanych z życiem i działalnością regionu sanockiego, dyrektor Muzeum Historycznego w Sanoku.  
**95. rocznica urodzin**
- 14 VII 1874 Urodził się **JERZY ŻUŁAWSKI** (zm. 9 VIII 1915 w Dębicy), dramaturg, powieściopisarz i eseista, miłośnik i znawca Tatr, współzałożyciel Tatrzańskieo Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, żołnierz Legionów Polskich.  
**135. rocznica urodzin**
- 7 VIII 1904 Urodził się w Szebniach **FRANCISZEK KRAUS** (zm. 20 IX 1983), pedagog, działacz społeczny, w czasie II wojny światowej jeden z organizatorów szkoły dla dzieci uchodźców w Żagarach na Litwie i tajnego nauczania, założyciel Liceum dla Dorosłych w Jedliczu i Krośnie, prezes Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Krośnieńskiej.  
**105. rocznica urodzin**
- 8 VIII 1944 Zmarł **JULIUSZ KADEN – BANDROWSKI**, właśc. Juliusz Bandrowski (ur. 24 II 1885 w Rzeszowie), pisarz, publicysta, żołnierz Legionów Polskich, prezes ZG Związku Zawodowego Literatów Polskich, w czasie okupacji brał udział w tajnym nauczaniu, zginął w powstaniu warszawskim.  
**65. rocznica śmierci**
- 29 VIII 1879 Zmarł **ALEKSANDER KONSTANTY GRYGLEWSKI** (ur. 4 III 1833 w Brzostku), malarz, grafik, drzeworytnik, ilustrator, rysownik, współpracownik Jana Matejki.  
**130. rocznica śmierci**
- 13 IX 1984 Zmarła **JADWIGA PIECUCH** (ur. 12 X 1892 w Brzozowie), nauczycielka, pionierka organizacji zajęć pozalekcyjnych, założycielka skautingu w Brzozowie i inspiratorka życia kulturalnego na wsi, organizatorka oświatowych bezpłatnych kursów wieczorowych i biblioteczki wędrownej.  
**25. rocznica śmierci**

- 29 IX 1889 Urodziła się Rzeszowie **MICHALINA KAMIŁA MARIA JANOSZANKA** (zm. 12 VII 1952), malarka, działaczka społeczna, popularyzatorka oświaty, znana z portretów postaci historycznych i studiów kwiatów.  
**120. rocznica urodzin**
- 1 X 1989 Zmarła **STANISŁAWA FLESZAROWA – MUSKAT** (ur. 21 I 1919 w Siennowie k. Jarosławia), powieściopisarka, autorka powieści głównie psychologiczno-obyczajowych, dramatów, opowiadań, sztuk telewizyjnych i słuchowisk radiowych, działaczka społeczno-kulturalna w Trójmieście.  
**20. rocznica śmierci**  
**90. rocznica urodzin**
- 13 X 1979 Zmarła **ANNA LEWICKA – KAMIŃSKA** (ur. 27 IV 1906 w Brzostku k. Jasła), księgoznawca, członek Krakowskiego Towarzystwa Przyjaciół Książki oraz komisji Nauk Historycznych krakowskiego oddziału PAN, autorka licznych publikacji i wystaw.  
**30. rocznica śmierci**
- 22 X 1959 Zmarł **LUDWIK CHMAJ** (ur. 15 II 1888 w Głogowie Młp.), historyk filozofii i wychowania, pedagog, tłumacz, profesor uniwersytetów w Krakowie i Wilnie, członek wileńskiej Okręgowej Delegatury Rządu RP, za szeroką działalność konspiracyjną w czasie okupacji aresztowany przez NKWD i skazany na ciężkie roboty i wieloletnie więzienie na zesłaniu.  
**50. rocznica śmierci**
- 2 XI 1944 Zmarł **KAROL IRZYKOWSKI** (ur. 23 I 1873 w Błazkowej k. Jasła), krytyk literacki i pisarz, redaktor czasopisma „Nowa Reforma” w Krakowie, autor eksperymentalnej powieści analityczno-psychologicznej, wyznawca indywidualizmu i rewizjonizmu w sztuce.  
**65. rocznica śmierci**
- 7 XI 1829 Zmarł **FRANCISZEK SIARCZYŃSKI** (ur. 12 X 1758 w Hruszowicach k. Jarosławia), ksiądz, geograf, historyk i publicysta, pierwszy dyrektor Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie, uczestnik obiadów czwartkowych u króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.  
**180. rocznica śmierci**
- 11 XII 1994 Zmarł **STANISŁAW MACZEK** (ur. 31 III 1892 w Szczercu pod Lwowem), generał broni Wojska Polskiego, we wrześniu 1939 dowodził 10. Brygadą Kawalerii zmotoryzowanej, walczył na Podkarpaciu, od 1994 r. Honorowy Obywatel Rzeszowa.  
**15. rocznica śmierci**
- 16 XII 1804 Urodził się w Stobiernej k. Rzeszowa **LUDWIK NABIELAK** (zm. 14 XII 1883), publicysta, inżynier górnik, działacz polityczny, powstaniec, uczestnik spisku podchorążych w czasie powstania listopadowego działacz Towarzystwa Patriotycznego i Towarzystwa Demokratycznego Polskiego, pozostawił bogaty dorobek publicystyczny, historyczny i literacki.  
**205. rocznica urodzin**

24 XII 1874 Urodził się w Woli Sękowej k. Sanoka **ADAM DIDUR** (zm. 7 I 1946), śpiewak, jeden z najznakomitszych basów na przełomie XIX i XX w., solista mediolańskiej La Scali, Opery Warszawskiej, nowojorskiej Metropolitan Opera, inicjator i organizator Państwowej Opery Śląskiej.  
**135. rocznica urodzin**

Opracowała:  
Ewa Lelek  
Dział Instrukcyjno-Metodyczny  
WiMBP w Rzeszowie

**Wykaz źródeł, w oparciu o które opracowano informacje do kalendarium na 2009 rok:**

Almanach podkarpacki 2000, pod red. J. Szkutnika i J. Świebody, Rzeszów 1999 ; Balicka G.: Patroni przemyskich ulic, Przemyśl 1999 ; Carrasat P. F. R., Marcadé I.: Style i kierunki w malarstwie, Warszawa 1999 ; Czarnota M.: Patroni przyszłych rzeszowskich ulic, Rzeszów 2006 ; Dawni pisarze polscy od początków piśmiennictwa do Młodej Polski. Przewodnik biograficzny i biobibliograficzny. T. 1-5, Warszawa 2000 ; Encyklopedia Rzeszowa, Rzeszów 2004 ; Gacek J.: Honorowi obywatele miasta Rzeszowa, Rzeszów 1998 ; Górny G.: Leksykon literackich laureatów Nagrody Nobla, Kraków 1993 ; Helwin W.: Stary Cmentarz w Rzeszowie 1792-1909, Rzeszów 2002 ; Leksykon malarstwa od A do Z, pod red. S. Gibkiej, Warszawa 1992 ; Leksykon muzyki od A do Z, pod red. S. Gibkiej, Warszawa 1995 ; Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny PWN, Warszawa 2000 ; Literatura polska. Encyklopedia PWN, Warszawa 2007 ; Literatura świata. Encyklopedia PWN, Warszawa 2006 ; Malarstwo Polski Południowo-Wschodniej 1900-1980, Rzeszów 1982 ; O patronach rzeszowskich ulic, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów 1994 ; Pietrkiewicz W.: Wybitni ludzie Podkarpacia, Krosno 1988 ; Pietrkiewicz W.: Znane i nieznanne kobiety Podkarpacia, Krosno 1995 ; Ruszel K.: Leksykon kultury ludowej w Rzeszowskiem, Rzeszów 2004 ; Simmons J.: 100 najwybitniejszych uczonych wszechczasów, Warszawa 1997 ; Słabczyński T.: Encyklopedia odkryci i odkrywców, Warszawa 2004 ; Stanisław T.: Wybitne postacie Rzeszowszczyzny, Rzeszów 1984 ; Śródka A.: Uczni polscy XIX-XX stulecia. T. 1-5, Warszawa 1995 ; Świątek Z.: Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu, 1998 ; Świątek Z.: Słownik biograficzny znanych postaci Jasła i regionu. Suplement, 2000 ; Współcześni polscy pisarze i badacze literatury. Słownik biobibliograficzny, pod red. J. Czachowskiej i A. Szalagan. T. 1-9, Warszawa 1997 ; Zajac E.: Obywatele Honorowi Królewskiego Wolnego Miasta Sanoka, Sanok 2002